

Verslag Ontwikkelgesprek met Hobeon op 12 februari 2019

Opleidingen:

- Bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs, croho-nummer 35210, deeltijd, lesplaats Eindhoven
- Associate degree Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs, croho-nummer 80098, deeltijd, lesplaats Eindhoven
- Educatieve Minor Beroepsonderwijs
- Pedagogisch Didactisch Getuigschrift

Deelnemers Hobeon: Wienke Blomen (voorzitter), Robert Bakermans werkzaam bij ASML (lid visitatiepanel)

Deelnemers opleiding: Adrian van den Broek (verbinder team beroep), Yvonne Gielen (projectleider flexibilisering), Janneke Gielisse-van Gastel (medewerker marketing & communicatie), Tim-Tomas Heeren (docent), Frank Janssen (verbinder vakteam Consumptieve Techniek), Sandra Janssen (verbinder team Fec-studenten), Pauline Klijn (opleidingsmanager), Edith van Leer (kwaliteitszorg), Gerard Lenssen (directeur), Daphne Schelbergen (deelprojectleider ECPB), Henk Versluis (Verbinder vakteam Lerarenopleiding technisch beroepsonderwijs).

Inleiding

In het Beoordelingskader voor accreditatie in het hoger onderwijs (NVAO, 2016) is een ontwikkelgesprek opgenomen. De opleiding heeft op 12 februari 2019 het ontwikkelgesprek gevoerd met het panel waarin mogelijke verbeteringen vanuit een ontwikkelperspectief aan de orde zijn gekomen. De conclusies van dit ontwikkelgesprek zijn in dit verslag opgenomen.

Thema's ontwikkelgesprek

Voorafgaand aan het ontwikkelgesprek heeft de opleiding een aantal thema's geformuleerd waarover zij met het panel van gedachten wil wisselen. De thema's zijn 1) aanpak verhoging, instroom, doorstroom en uitstroom lerarenopleiding, 2) marktwerking en 3) flexibilisering van de lerarenopleiding.

Aanpak verhoging instroom, doorstroom en uitstroom

Bij de bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs (LTB) en de associate degree Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs blijft de instroom sterk achter bij de vraag van het veld. Om deze instroom te verhogen is de opleiding zich nu aan het profileren, door zich meer te richten op het opleiden van hybride docenten. Hybride docenten zijn docenten, die zowel in het technisch bedrijfsleven als in het beroepsonderwijs werken. Hier is de campagne 'Geef een draai aan je carrière' voor ingericht om zodoende andere doelgroepen aan te boren. Daarnaast is sterk ingestoken op het neerzetten van oriëntatietrajecten samen met het technisch bedrijfsleven en het beroepsonderwijs voor hybride techniekopleiders. Het doel is om aan de voorkant beter te focussen op oriëntatie en van daaruit de mogelijkheid te bieden door te stapelen in opleidingstrajecten van gastdocent tot instructeur, senior instructeur, docent mbo (PDG) en/ of 2^e graads docent. Tevens biedt de lerarenopleiding van de Pedagogisch Technische Hogeschool (PTH) nog de volgende opleidingsvarianten aan om docent te kunnen worden: educatieve track tot docent ICT, de PDv (deeltijd kopopleiding), de educatieve minor beroepsonderwijs en de PDG. De ambitie is om de educatieve track binnen alle technische vakbachelors binnen Fontys te ontwikkelen. Op dit moment wordt er met de vakbachelor Automotive een tweede educatieve track (pilot) opgezet. Verder biedt de PTH de nascholing aan

voor het vmbo profielvak Produceren, Installeren en Energie (PIE) en het vmbo profielvak Diensten & Producten (D&P) aan. De nascholing voor het vmbo profielvak MVI volgt dit studiejaar.

De PTH heeft voldoende opleidingsvarianten en de PTH wil zich meer gaan focussen op het goed in de markt te zetten van alle opleidingsvarianten. Transparantie bieden naar de markt in het uitgebreide opleidingsportfolio is de uitdaging.

Het panel adviseert de opleiding als volgt:

- het actief benaderen van alumni van de PTH, die werkzaam zijn in het technisch bedrijfsleven. De alumni zijn een kans om als ambassadeur nieuwe potentials aan de PTH te verbinden;
- Bedrijven zoals DAF en ASML benaderen om medewerkers te enthousiasmeren voor hybride docentschap. Het gaat om werknemers met veel levens- en of managementervaring. Dit kan een potentiële nieuwe doelgroep zijn voor de opleidingen van de PTH. Een makkelijke ingang bij technische bedrijven zijn de opleidingsafdelingen;
- Het benaderen van alumni van de technische vakbachelors van Fontys. Docentschap als nieuwe stap in loopbaanperspectief in latere carrière;
- Co-creatie met de ROC's uitbouwen;
- Het onderwijs attractiever maken;
- Opdrachten voor studenten werven in het bedrijfsleven en de scholen. Op deze manier maken de bedrijven en scholen kennis met de opleidingen van de PTH en de opdrachten maken het onderwijs authentiek en daardoor attractiever.

Suggesties van het panel om de instroom, doorstroom en uitstroom te verhogen.

Het panel geeft aan dat educatieve tracks niet alleen met de technische vakbachelors kunnen worden opgezet, maar dat er wellicht ook een kans ligt bij andere bacheloropleidingen, bijvoorbeeld bij economische -, agogische opleidingen en opleidingen op het gebied van de zorg. Zoals de bachelor social work of zorg en technologie. Bij deze opleidingen is behoefte aan kennis en ervaring met nieuwe technologieën op hun vakgebieden. De docenten hebben moeite om nieuwe ontwikkelingen eigen te maken, hoe kunnen deze docenten de nieuwe technologieën dan overdragen aan studenten. Deze docenten zouden geholpen kunnen worden met korte cursussen op bepaalde vakgebieden. Ook zouden ze kunnen meelopen bij opleidingen op vakgebieden die voor hen leerzaam zijn. Om de nieuwe ontwikkelingen bij te kunnen houden is technologische geletterdheid ook van belang. Er is dus behoefte aan professionalisering van hbo-docenten op kennis en ervaring van nieuwe technologieën binnen hun vakgebied

Volgens het panel ligt er ook een kans bij persoonscertificering. Het gaat om beroepen waarbij mensen over bepaalde expertises (sociale vaardigheden, managementvaardigheden) beschikken maar hiervoor geen lerarenopleiding hebben gevolgd. Mensen met zo'n expertise kunnen wel aanpalende/verwante functies uitoefenen. De persoonscertificering wordt opgezet met de beroepsgroepen, waarbij de certificering moet voldoen aan (wettelijke) eisen. Daarnaast moeten de beroepsbeoefenaars voldoen aan een bepaald aantal vlieguren en nascholingen. De normen worden opgesteld met de eigen beroepsgroep en de beroepsbeoefenaars moeten gecertificeerd zijn om opgenomen en erkend te worden als lid van de beroepsgroep.

Onderzoek

Vanuit het panel volgde het advies om onderzoeksopdrachten uit het bedrijfsleven en de scholen te koppelen aan het afstuderen. Stel onderzoeksthema's op. Belangrijk om het onderzoek toegankelijk te maken voor de buitenwereld. Het aanstellen van een bijzondere lector/ leerstoel is tevens een

mogelijkheid. Gezien de maatschappelijke opdracht, zou dit bijvoorbeeld door het bedrijfsleven gefinancierd kunnen worden. Vanuit het ECPB kan gezamenlijk onderzoek ook worden opgepakt vanuit lectoraten, scholen en/of practoraten (mbo). Kijk naar mogelijkheden om het afstuderen aan te laten sluiten op een aantal gedefinieerde lijnen onder een verantwoordelijke docent/onderzoeker. De resultaten van het afstuderen zouden jaarlijks gedeeld kunnen worden met het werkveld. Op deze manier maken de bedrijven en scholen kennis met de opleidingen en mogelijkheden van de PTH.

Flexibilisering van de opleidingen

Afgelopen studiejaar is de PTH begonnen met meer focus aan te brengen in tempodifferentiatie. De student heeft de ruimte om toetsmomenten te spreiden en hierin keuzes te maken. Dit studiejaar wil de PTH het leerproces meer ondersteunen door online studenten te laten samenwerken en te laten leren en door studiecoaching online te ondersteunen. Verder zal de digitale leeromgeving verder worden uitgebouwd. De inrichting van het toetsen wordt verder doorontwikkeld. Om deze aandachtspunten te kunnen realiseren is professionalisering van de teams noodzakelijk. Dit zal dit studiejaar gebeuren.

Advies van panel

Richt je als lerarenopleiding op de sterke kanten van de opleiding en onderzoek hoe deze sterke kanten verder kunnen worden uitgebouwd. De opleiding kan zich nog meer profileren als lerarenopleiding door educatie boven de techniek te plaatsen. Richt je op de soft-skills het onderwijzen zelf. Techniek kan vervolgens ingezet worden om het onderwijs attractiever in te richten.

Conclusie van het panel

De PTH heeft na de visitatie flinke slagen gemaakt. Er is flink aangepakt om trajecten in te richten om bekwaam en bevoegd docent te worden in het onderwijs. De PTH volgt de ontwikkelingen in het onderwijs nauwgezet.